

Dosarul nr. 2ra-534/2022
2-19000251-01-2ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (I. Botezatu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (D. Fujenco, L. Caraianu, Ș. Starciuc)

DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Vladimir Cimpoeș, în interesele lui Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Caraganciu împotriva Redacției portalului de știri din satul Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a ț ă :

La 18 ianuarie 2019, Vladimir Caraganciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Redacției portalului de știri din s. Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 11 decembrie 2019 a publicat pe pagina sa de socializare „facebook” următoarea postare: „Читая в интернете названия улиц в сёлах и городах Гагаузии, невольно приходит мысль. Если бы просвещенный житель городов России Петербург, Екатеринасбург, Симбирск, посетивший Гагаузию, читал бы названия улиц, то ему показалось бы что находится в глубинке России, в деревнях, где проживают в нищете одни старушки, мечтающие о своей бурной молодости. Все названия улиц на русском языке. Преобладают имена политических деятелей советского периода, о большинстве которых молодое поколение ничего не знает: Держинского, Куйбышева, Кирова, Будёного, Ворошилова, Лебеденко, Тимошенко,

Котовского, Федько, Ткаченко, Мичурина, Макаренко и др. Нет никакого национального колорита в названиях улиц, как будто тут проживает народ без рода и племени. Старшее поколение говорит, что эта наша история. Нет, эта не наша история. Её следует ещё написать, опираясь на исторические документы, а не высосать из пальца”.

A menționat reclamantul că la 17 decembrie 2018, în timp ce naviga pe portalul de știri www.cesmakuu.md, a identificat că postarea sa publicată pe „facebook” a fost comentată într-un mod ne permis de către redactorii portalului, astfel că prin expunerile lor i-au încălcat onoarea, demnitatea și reputația profesională. Articolul publicat pe portalul de știri www.cesmakuu.md având 827 de vizualizări.

A relatat că, informațiile răspândite prin intermediul sursei mass-media sunt false, lipsite de substrat factologic suficient, defăimătoare și ca urmare fiind aplicabil sistemul restricțiilor asupra dreptului la libertatea de exprimare. Or, totuși informația lansată a făcut parte dintr-o publicare deschisă și continuă în presă a chestiunilor de interes public, iar critica lor de fapt a avut scopul de a prejudicia imaginea sa, ca persoană privată, în privința căruia limita criticii acceptabile este mai restrânsă.

Astfel, orice persoană are obligația negativă de a se abține de la săvârșirea unor asemenea acțiuni ce ar încălca dreptul titularului numelui, care constă în respectarea numelui acestuia.

Prin urmare, opiniile exprimate îi este prejudiciată onoarea, demnitatea și reputația profesională, fiind scriitor cu vârsta de 80 ani. Totodată, comentariile calomnioase, jignitoare și afirmații false despre personalitatea sa exprimate de către reprezentanții redacției au depășit limita dreptului garantat la libera exprimare, afectându-i onoarea și demnitatea, fiind o ingerință inacceptabilă în viața personală și profesională, denigrându-l în fața colegilor, familiei și în fața societății.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost recunoscute calomnioase și neadevărate, lezând onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului, exprimările răspândite în articolul intitulat „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” distribuit pe adresa de internet <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/> portalul redacției de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, www.cesmakuu.md și exprimările în cuprinsul articolului de către Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, și anume: „Пару дней назад, наш уроженец села Чишмикиой Караганчу Влад-Демир Харлампович на своей странице в Facebook опубликовал свое возмущение по поводу названий улиц сел и городов в Гагаузии. По его мнению, советская эпоха - это не наша история и, что ее следует написать заново, опираясь на какие-то исторические документы. Также, он указывает, что советское прошлое высосано из пальца. По словам Караганчу В.Х., если улицы населенных пунктов Гагаузии названы именами видных советских людей, то тут проживают люди без рода и племени. Напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузской Автономии и активно пропагандировал антироссийскую политику”. „Этот сценарий, продвигаемый вышеуказанными людьми, один в один схож с событиями, которые происходят в данный момент на Украине. На очереди памятник В.И. Ленину и наша православная вера”, „В

советские времена мы чувствовали себя защищенными и были уверенными в завтрашнем дне”,- добавил Чобан Е.А. Советник Урум Н.А. о данной ситуации: „Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа. А сейчас он выражает свое недовольство по поводу улиц советских названий, потому что его „кормят” разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе. Как он может быть недовольным советской властью? Ведь советская власть вскормила его, сделала профессором университета. Как так можно легко переметнуться? Историю не стоит перечеркивать и писать новую. Это наша история, я так считаю,,. Советник Шидер Н.В.: „Я не согласен с Караганчу В.Х., он высказывает свое такое мнение потому, что он живет в Кишиневе, его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавши свою Автономию, он был против Автономии. Сейчас происходит все тоже самое. Искореняется русский язык из нашего общения. В одно время в Румынии так было. На русском языке уже ничего не пишется, хотя по Конституции РМ - русский язык является языком межнационального общения. Даже имя свое пишет Влад-Демир - это же румынское имя. Потому что уже не знает как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа». Он просто не осмысливает, что говорит. Караганчу очень обижает гагаузский парод”. „Поэтому, по словам примара Петра Маджар и большинства советников села нужно сделать все, что бы не допустить прозападную и прорумынскую пропаганду”.

Au fost obligați pârâții să dezmință informațiile defăimătoare publicate de redactorul portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, [www.cesmakuu.md](https://cesmakuu.md) pe adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, care conțin și afirmațiile lui Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în articolul: „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц”, în care Vladimir Caraganciu este indicat ca persoană fizică și anume:

Portalul de știri al s. Cilmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, precum și Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, trebuie să dezmință informațiile calomnioase în privința lui Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei de informații: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, și anume în articolul: „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile: „Пару дней назад, наш уроженец села Чишмикиой Караганчу Влад-Демир Харлампович на своей странице в Facebook опубликовал свое возмущение по поводу названий улиц сел и городов в Гагаузии. По его мнению, советская эпоха — это не наша история и, что ее следует написать заново, опираясь на какие-то исторические документы. Также, он указывает, что советское прошлое высосано из пальца. По словам Караганчу В.Х., если улицы населенных пунктов Гагаузии названы

именами видных советских людей, то тут проживают люди без рода и племени. Напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузской Автономии и активно пропагандировал антироссийскую политику.” „Этот сценарий, продвигаемый вышеуказанными людьми, один в один схож с событиями, которые происходят в данный момент на Украине. На очереди памятник В.И. Ленину и наша православная вера”, „В советские времена мы чувствовали себя защищенными и были уверенными в завтрашнем дне”, добавил Чобан Е.А. Советник Урум Н.А. о данной ситуации: „Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа. А сейчас он выражает свое недовольство по поводу улиц советских названий, потому что его „кормят” разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе. Как он может быть недовольным советской властью? Ведь советская власть вскормила его, сделала профессором университета. Как так можно легко перевернуться? Историю не стоит перечеркивать и писать новую. Это наша история, я так считаю”. Советник Шидер Н.В.: „Я не согласен с Караганчу В.Х., он высказывает свое такое мнение потому, что он живет в Кишиневе, его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавши свою Автономию, он был против Автономии. Сейчас происходит все тоже самое. Искореняется русский язык из нашего общения. В одно время в Румынии так было. На русском языке уже ничего не пишется, хотя по Конституции РМ - русский язык является языком межнационального общения. Даже имя свое пишет Влад-Демир - это же румынское имя. Потому что уже не знает как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа”. Он просто не осмысливает, что говорит Караганчу очень обижает гагаузский парод”. „Поэтому, по словам примара Петра Маджар и большинства советников села нужно сделать все, чтобы не допустить прозападную и прорумынскую пропаганду”.

A fost obligați pârâții, redacția portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar să aducă scuze publice reclamantului Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei de informare a portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, prejudiciul moral în sumă de 80 000 de lei.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în beneficiul reclamantului Vladimir Caraganciu suma de 110 de lei cu titlu de taxă de stat.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai

Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în beneficiul statului suma de 3 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

A fost respinsă pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prin decizia din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de Portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și Piotr Madjar.

A fost casată hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei hotărâri noi prin care a fost încetată procedura în partea cerințelor înaintate de Caraganciu Vladimir împotriva lui Madjar Mihail și Șider Nicolai cu privire la dezmințirea informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în legătură cu decesul pârâților.

A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Caraganciu împotriva Redacției portalului de știri din s. Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

A fost recunoscută falsă și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu informația ce se conține în articolul „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузкой Автономии», выраженную редакцией сайта, «Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа, «его кормят» разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе», выраженную Урум Николаем Афанасьевичем, «его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавали свою Автономию, он был против Автономии... Потому что уже не знает, как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа», exprimate de Nicolai Șider.

A fost obligat pârâtul Leonid Chiosea să dezmințe informația falsă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu, ce se conține în articolul „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузкой Автономии”.

A fost obligat pârâtul Nicoali Urum să dezmințe informația falsă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu ce se conține în articolul publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „Караганчу, когда Молдова приобрела статус

независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа, «его кормят» разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе”.

A fost obligat Leonid Chiosea și Nicolai Urum să aducă scuze publice reclamantului Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei informaționale – portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md.

A fost încasat de la pârâtul Leonid Chiosea în beneficiul lui Anatolie Caraganciu și Dan Caraganciu prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei.

A fost încasat de la pârâtul Nicolai Urum în beneficiul lui Anatolie Caraganciu și Dan Caraganciu prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei.

În rest, cerințele reclamantului au fost respinse.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, informația expusă de către pârâții L. Chiosea și N. Urum, ester falsă, lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu. De asemenea a mai invocat Curtea de Apel Comrat că solicitările înaintate față de portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, au fost înaintate față de un pârît necorespunzător și urmează a fi respinse, deoarece acest portal nu are statut de persoană juridică.

A mai invocat instanța de apel că călăuzindu-se de principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral, a ajuns la concluzia de a admite parțial a solicitările reclamantului și a încasat de la Chiosea Leonid în beneficiul lui Caraganciu Anatolie și Caraganciu Dan, ca succesor în drepturi a reclamantului, prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei și de la Urum Nicolai în beneficiul lui Caraganciu Anatolie și Caraganciu Dan, 30 000 de lei ca compensație pentru prejudiciul moral.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate solicitările lui V. Caraganciu privind încasarea de la Madjar Piotr și Cioban Evgheni a compensației pentru prejudiciul moral, deoarece au fost respinse solicitările lui Caraganciu Vladimir față de aceștia.

La 22 decembrie 2021, avocatul Vladimir Cimpoș, în interesele lui Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider, a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea deciziei contestate, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea va fi respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele inferioare au aplicat eronat normele dreptului material și procedural, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A relatat recurentul că la examinarea cauzei instanța de recurs trebuia să ia în considerare că în procesul examinării litigiilor care se referă la libertatea dreptului de exprimare, Curtea Europeană a drepturilor omului a stabilit un șir de principii și care urmează a fi respectate în întregime, pentru apărarea intereselor din societate.

Consideră recurentul că instanțele de judecată urmează să asigure balanța între dreptul la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale pe de o parte cât și dreptul la exprimarea liberă a opiniilor, gândurilor, convingerilor, informației pe de altă parte.

Opinează recurentul că libertatea de exprimare a opiniilor este indicată în art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin care în paragraful § 1 se prevede că fiecare persoana are dreptul la libertatea exprimării a opiniilor sale.

Dreptul dat include libertatea opiniilor și libertatea de a primi sau de a transmite informația sau ideile fără intervenția autorităților de stat și fără a se ține cont de limitări.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost expediată participanților la proces și recepționată de către avocatul Vladimir Cimpoș la data de 16 decembrie 2021 (f.d. 114, vol.3). Astfel recursul depus la 22 decembrie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 14 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d. 169).

La 27 aprilie 2022, Caraganciu Dan și Caraganciu Anatolie, reprezentați de avocatul Chitic Marian, a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 24 august 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Vladimir Cimpoș, în interesele lui Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider, a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând decizia din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Colegiul constată că la caz se impune necesitatea respingerii recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel, pentru motivele ce succed.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că, la 18 ianuarie 2019, Vladimir Caraganciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Redacției portalului de știri din s. Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești prin hotărârea din 30 mai 2019 a admis parțial acțiunea.

Au fost recunoscute calomnioase și neadevărate, lezând onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului, exprimările răspândite în articolul intitulat „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” distribuit pe adresa de internet <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/> portalul redacției de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, www.cemakuu.md și exprimările în cuprinsul articolului de către Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, și anume: „Пару дней назад, наш уроженец села Чишмикиой Караганчу Влад-Демир Харлампович на своей странице в Facebook опубликовал свое возмущение по поводу названий улиц сел и городов в Гагаузии. По его мнению, советская эпоха - это не наша история и, что ее следует написать заново, опираясь на какие-то исторические документы. Также, он указывает, что советское прошлое высосано из пальца. По словам Караганчу В.Х., если улицы населенных пунктов Гагаузии названы именами видных советских людей, то тут проживают люди без рода и племени. Напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузской Автономии и активно пропагандировал антироссийскую политику”. „Этот сценарий, продвигаемый вышеуказанными людьми, один в один схож с событиями, которые происходят в данный момент на Украине. На очереди памятник В.И. Ленину и наша православная вера”, „В советские времена мы чувствовали себя защищенными и были уверенными в завтрашнем дне”,- добавил Чобан Е.А. Советник Урум Н.А. о данной ситуации: „Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа. А сейчас он выражает свое недовольство по поводу улиц советских названий, потому что его „кормят” разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе. Как он может быть недовольным советской властью? Ведь советская власть вскормила его, сделала профессором университета. Как так можно легко переметнуться? Историю не стоит перечеркивать и писать новую. Это наша история, я так

считаю,,. Советник Шидер Н.В.: „Я не согласен с Караганчу В.Х., он высказывает свое такое мнение потому, что он живет в Кишиневе, его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавши свою Автономию, он был против Автономии. Сейчас происходит все тоже самое. Искореняется русский язык из нашего общения. В одно время в Румынии так было. На русском языке уже ничего не пишется, хотя по Конституции РМ - русский язык является языком межнационального общения. Даже имя свое пишет Влад-Демир - это же румынское имя. Потому что уже не знает как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа». Он просто не осмысливает, что говорит. Караганчу очень обижают гагаузский парод”. „Поэтому, по словам примара Петра Маджар и большинства советников села нужно сделать все, что бы не допустить прозападную и прорумынскую пропаганду”.

Au fost obligați pârâții să dezmință informațiile defăimătoare publicate de redactorul portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md pe adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, care conțin și afirmațiile lui Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în articolul: „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц”, în care Vladimir Caraganciu este indicat ca persoană fizică și anume:

Portalul de știri al s. Cilmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, precum și Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, trebuie să dezmință informațiile calomnioase în privința lui Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei de informații: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, și anume în articolul: „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile: „Пару дней назад, наш уроженец села Чишмикиой Караганчу Влад-Демир Харлампович на своей странице в Facebook опубликовал свое возмущение по поводу названий улиц сел и городов в Гагаузии. По его мнению, советская эпоха — это не наша история и, что ее следует написать заново, опираясь на какие-то исторические документы. Также, он указывает, что советское прошлое высосано из пальца. По словам Караганчу В.Х., если улицы населенных пунктов Гагаузии названы именами видных советских людей, то тут проживают люди без рода и племени. Напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузской Автономии и активно пропагандировал антироссийскую политику.” „Этот сценарий, продвигаемый вышеуказанными людьми, один в один схож с событиями, которые происходят в данный момент на Украине. На очереди памятник В.И. Ленину и наша православная вера”, „В советские времена мы чувствовали себя защищенными и были уверенными в завтрашнем дне”, добавил Чобан Е.А. Советник Урум Н.А. о данной ситуации: „Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа. А сейчас он

выражает свое недовольство по поводу улиц советских названий, потому что его „кормят” разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе. Как он может быть недовольным советской властью? Ведь советская власть вскормила его, сделала профессором университета. Как так можно легко переметнуться? Историю не стоит перечеркивать и писать новую. Это наша история, я так считаю”. Советник Шидер Н.В.: „Я не согласен с Караганчу В.Х., он высказывает свое такое мнение потому, что он живет в Кишиневе, его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавши свою Автономию, он был против Автономии. Сейчас происходит все тоже самое. Искореняется русский язык из нашего общения. В одно время в Румынии так было. На русском языке уже ничего не пишется, хотя по Конституции РМ - русский язык является языком международного общения. Даже имя свое пишет Влад-Демир - это же румынское имя. Потому что уже не знает как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа”. Он просто не осмысливает, что говорит Караганчу очень обижает гагаузский парод”. „Поэтому, по словам примара Петра Маджар и большинства советников села нужно сделать все, чтобы не допустить прозападную и прорумынскую пропаганду”.

A fost obligați pârâții, redacția portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar să aducă scuze publice reclamantului Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei de informare portalului de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar, prejudiciul moral în sumă de 80 000 de lei.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în beneficiul reclamantului Vladimir Caraganciu suma de 110 de lei cu titlu de plată a taxei de stat.

A fost încasat în mod solidar de la portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, fondatorul Leonid Chiosea, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și primarul s. Cișmichioi, Piotr Madjar în beneficiul statului suma de 3 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

A fost respinsă pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Ulterior, instanța de apel, prin decizia din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de Portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evgheni Cioban, Nicolai Șider și Piotr Madjar.

A fost casată hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei hotărâri noi prin care a fost încetată procedura în partea cerințelor înaintate de Caraganciu Vladimir împotriva lui Madjar Mihail și Șider

Nicolai cu privire la dezmințirea informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în legătură cu decesul pâraților.

A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Caraganciu împotriva Redacției portalului de știri din s. Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

A fost recunoscută ca fiind falsă și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu informația ce se conține în articolul „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузкой Автономии», выраженную редакцией сайта, «Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа, «его кормят» разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе», выраженную Урум Николаем Афанасьевичем, «его уже давно пригрела прорумынская власть. Еще во время образования Гагаузии он был советником села и агитировал нас, чтобы мы не создавали свою Автономию, он был против Автономии... Потому что уже не знает, как выслужиться этой власти. Его используют против своего гагаузского народа», exprimate de Nicolai Șider.

A fost obligat pârațul Leonid Chiosea să dezmințe informația falsă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu, ce se conține în articolul „Не удалось утвердить дату о голодоморе, перешли на переименование улиц” publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „напомним нашим жителям, что Караганчу В.Х. был против образования Гагаузкой Автономии”.

A fost obligat pârațul Nicoali Urum să dezmințe informația falsă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Vladimir Caraganciu ce se conține în articolul publicat pe portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md, adresa de internet: <https://cesmakuu.md/ne-udalos-utverdit-datu-o-golodomore-pereshli-na-pereimenovanie-ulic/>, afirmațiile „Караганчу, когда Молдова приобрела статус независимости, сразу же перебежал в Народный фронт. Он предатель гагаузского народа, «его кормят» разные фонды, такие как фонд Сороса. Сейчас он служит своим хозяевам, которые находятся в Кишиневе и на Западе”.

A fost obligat Leonid Chiosea și Nicolai Urum să aducă scuze publice reclamantului Vladimir Caraganciu prin intermediul sursei informaționale – portalul de știri al s. Cișmichioi, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, www.cesmakuu.md.

A fost încasat de la pârațul Leonid Chiosea în beneficiul lui Anatolie Caraganciu și Dan Caraganciu prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei.

A fost încasat de la pârațul Nicolai Urum în beneficiul lui Anatolie Caraganciu și Dan Caraganciu prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei.

În rest, cerințele reclamantului au fost respinse.

În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Conform art. 15 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul apariției litigiului), drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

În conformitate cu art. 10 din Convenție, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

Conform art. 3 alin. (1)-(4) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Restrîngerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) și doar în cazul în care restrîngerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Conform art. 7 din legea enunțată, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor

false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții: a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic și satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privința faptelor.

Art. 23 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, prescrie că, dacă reclamantul a decedat după depunerea cererii de chemare în judecată, însă înainte de pronunțarea hotărîrii, se admite succesiunea în drepturi, cu excepția pretențiilor privind compensarea prejudiciului moral.

Dacă reclamantul a decedat după pronunțarea hotărîrii în primă instanță, iar prin hotărîre s-a dispus compensarea prejudiciului moral, succesiunea în drepturi se admite și în partea compensațiilor morale acordate de prima instanță.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din legea enunțată, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și quantumul prejudiciului cauzat.

Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspîndită este de interes public.

Conform art. 26 din legea enunțată, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte.

În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii.

Instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media care a răspândit această informație să publice și/sau să răspândească dezmințirea la aceeași rubrică, pagină, în același program, la aceeași oră sau în același ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin alte mijloace decât mass-media, instanța va stabili aceeași modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației.

Dacă mass-media sau, după caz, autorul informației se află în imposibilitatea de a publica dezmințirea, instanța de judecată va obliga mass-media sau, după caz, autorul informației să publice dezmințirea în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare. Dacă ultimul va refuza publicarea dezmințirii, persoana obligată să publice dezmințirea va plăti reclamantului o compensație în mărime de la 50 la 5000 de unități convenționale.

Mass-media scrisă va insera dezmințirea sub titlul „Dezmințire”. Textul dezmințirii va fi scris cu aceleași caractere ca și informația dezmințită.

Mass-media va publica dezmințirea în termenul stabilit de instanța de judecată. În cazul în care publicația sau emisiunea urmează să apară cu depășirea termenului stabilit de instanță, dezmințirea va fi făcută în următorul număr sau emisiune.

În urma analizei circumstanțelor de fapt și de drept, instanța de recurs relevă că soluția dată de instanța de apel este corectă și motivată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și trimitere la probele administrate, cât și prevederile legale aplicabile la caz.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la respingerea pretenției reclamantului cu privire la obligarea părților Madjar Piotr Gheorghii și Cioban Evghenii Anghel să dezmințe informația falsă și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Caraganciu Vladimir ce se conține în articolul publicat în redacția Portalului de știri din s. Cișminchioi, UTA Găgăuzia publicat pe site-ul www.cesmakuu.md or, au fost respinse cerințele din acțiune în privința părților respectivi cu privire la recunoașterea relatărilor ca fiind false, ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Caraganciu Vladimir.

De asemenea, instanța de apel corect a respins cerințele reclamantului înaintate față de Portalul de știri din s. Cișminchioi, UTA Găgăuzia, ca fiind înaintate față de un pârât necorespunzător or, portalul enunțat nu are statut al persoanei juridice, prin urmare nu are capacitate de exercițiu civilă.

La acest capitol, Colegiul menționează că, în calitate de pârât participă administratorul portalului, Chiosa Leonid având calitatea de fondator și administrator al site-ului respectiv, prin urmare ultimul poartă răspundere civilă pentru informațiile publicate în numele portalului și pentru politica editorială.

Referitor la pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de recurs relevă următoarele.

În conformitate cu art. 1398 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul apariției litigiului), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate, cu condiția că persoana cunoștea sau trebuia să cunoască consecințele rugăminții sau ale consimțământului, și dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.

Conform art. 1422 alin. (1)-(4) din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul apariției litigiului), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

Conform art. 1423 alin. (1)-(2) din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul apariției litigiului), mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului moral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră echitabilă și rezonabilă compensarea stabilită de către instanța de apel, cu încasarea prejudiciului moral de la Leonid Chiosea 15 000 de lei și de la Urum Nicolai 30 000 de lei, întrucât cuantumul total de 45 000 de lei este proporțional prejudiciului care a fost suportat de către reclamant, servind o compensație suficientă a suferințelor suportate de către Vladimir Caraganciu în urma acțiunilor discriminatorii.

Prin urmare, argumentele invocate de către reprezentantul recurenților în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus și se axează pe circumstanțe, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și material.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Vladimir Cimpoeș, în interesele lui Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider.

Se menține decizia din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Caraganciu împotriva Redacției portalului de știri din satul Cișmichioi UTA Găgăuzia, fondatorului Leonid Chiosea, Piotr Madjar, Mihail Madjar, Nicolai Urum, Evghenii Cioban și Nicolai Șider cu privire la dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Victor Burduh